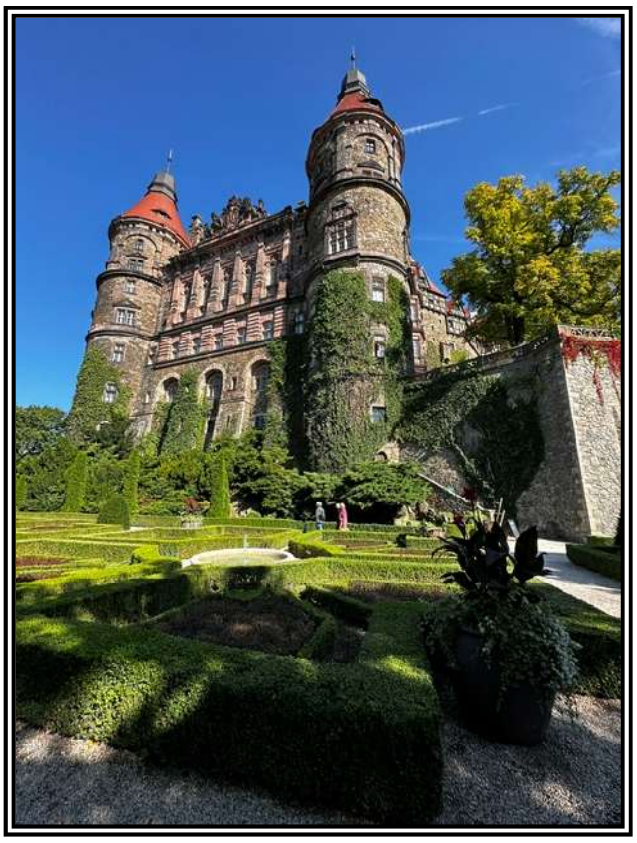
Opracowanie ekofizjograficzne
oraz prognoza oddziaływania na środowisko
dotycząca projektu
miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
dla terenu położonego w rejonie Pomnika Historii
zespołu zamkowo – parkowego Książ

01 lipca 2026 r.
Korekta: 30 września 2026
mgr inż. arch. Beata Kunkiewicz

Jelenia Góra, dnia 07.07.2026 r.

OŚWIADCZENIE

Oświadczam, że jako autor wykonanej prognozy oddziaływania na środowisko projektu miejscowego panu zagospodarowania dla terenu położonego w rejonie Pomnika Historii zespołu zamkowo – parkowego Książ, spełniam wymagania art. 51 ust.2. pkt 1 lit.f i art. 74a ust.2, ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2026 r. poz. 670) i jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Z poważaniem

mgr inż. arch. Beata Kunkiewicz

Spis treści

1. Streszczenie w języku niespecjalistycznym 2
2. Informacje wstępne 4
3. Charakterystyka obszaru objętego opracowaniem 7
4. Ocena stanu i funkcjonowania poszczególnych komponentów środowiska 8
4.1 Przyrodnicze powiązania terenu opracowania z otoczeniem 8
4.2 Gleby i uprawy 10
4.3 Walory wizualne krajobrazu 10
4.4 Ochrona szczególnych wartości krajobrazu kulturowego 11
4.5 Warunki wodne 11
4.6 Klimat lokalny i warunki bioklimatyczne 12
4.7 Ocena czystości powietrza 14
4.8 Przyroda ożywiona 15
4. 9 Ochrona prawna wartości przyrodniczych 15
4.10 Klimat akustyczny 17
4.11 Promieniowanie 19
4.12 Poważne awarie i zagrożenia naturalne 19
5. Tendencje zmian środowiska przy braku realizacji ustaleń projektowanego dokumentu 20
6. Informacje o zawartości i głównych celach projektu planu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami 20
6.1 Powiązania projektu planu z innymi dokumentami 20
6.2 Prezentacja projektu planu 21
7. Analiza skutków środowiskowych 22
7.1 Przewidywane zagrożenia dla środowiska, które mogą wynikać z projektowanego przeznaczenia terenu 22
7.1.1 Przewidywane skutki realizacji ustaleń projektu planu dla poszczególnych komponentów środowiska 22
7.1.2 Zasięg oddziaływań 23
7.1.3 Ocena siły i kierunków oddziaływań 23
7.2 Ocena rozwiązań projektu planu 25
7.2.1 Ocena ustaleń projektu planu w kontekście celów ochrony środowiska ustanowionych w innych dokumentach 25
7.2.2 Ocena zgodności projektowanego użytkowania i zagospodarowania terenu z uwarunkowaniami określonymi w opracowaniu ekofizjograficznym 27
7.2.3 Ocena zachowania właściwych relacji pomiędzy terenami o różnych formach użytkowania 27
7.2.4 Ocena skuteczności ochrony różnorodności biologicznej 27
7.2.5 Ocena skutków realizacji ustaleń planu dla istniejących lub planowanych form ochrony przyrody i krajobrazu 27
7.2.6 Ocena zmian w krajobrazie 27
7.2.7 Ocena wpływu ustaleń planu na ludzi w środowisku 28
7.2.8 Sposób uwzględnienia problemów ochrony środowiska 28
7.3 Propozycje rozwiązań sprzyjających ochronie środowiska alternatywanych do rozwiązań planu 28
7.4 Informacje o dokumentach uwzględnionych przy sporządzaniu prognozy 28
7.5 Propozycje dotyczące metod i częstotliwosci przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu 28

1. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Opracowanie niniejsze jest oceną oddziaływania na środowisko sporządzoną do projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w rejonie Pomnika Historii zespołu zamkowo – parkowego Książ.

Dokument prognozy, opracowany został jako wynik końcowy procesu planistycznego, dostarcza niezbędnych informacji ułatwiających konstruktywny przebieg publicznej dyskusji nad projektem planu oraz powinien być pomocny przy podjęciu przez Radę Miejską ostatecznej decyzji o uchwaleniu planu. Jego pierwsza część sporządzona została zanim przystąpiono do formułowania zapisów projektu planu i dostarcza informacji przyrodniczych niezbędnych dla planowania zrównoważonego rozwoju.

Dokument ten zawiera opis istniejącego stanu zagospodarowania terenu oraz charakterystykę podstawowych cech środowiska przyrodniczego w rejonie opracowania. W dalszej części prognozy zostały przeanalizowane możliwe skutki środowiskowe, które potencjalnie może powodować realizacja ustaleń planu, w rozbiciu na poszczególne komponenty środowiska w fazie realizacji i funkcjonowania planowanych przedsięwzięć. Następnie przeprowadzono analizę zgodności ustaleń projektu planu z celami ekologicznymi wyrażonymi w komplementarnych dokumentach, a także w kontekście zasad zrównoważonego rozwoju ustalonych na bazie obowiązujących przepisów.

Wyniki prognozy skonstruowano bazując na porównaniu ocen jakości środowiska w obrębie przestrzeni objętej opracowaniem dla stanu aktualnego oraz prognozowanego.

Prognoza nie stanowi prawa miejscowego. Ustalenia i wnioski prognozy nie mają skutków prawnych.

Opis obszaru opracowania

Przedmiotem opracowania są tereny położone pomiędzy ul. Spacerową, ul. Wałbrzyską w ciągu drogi krajowej nr 34 i ul. Wrocławską w ciągu drogi krajowej nr 35 w Świebodzicach.

Powierzchnia terenu objętego planem wynosi ok.77,26 ha.

Omawiany teren w znaczącej części przynależy do historycznego zespołu zamkowo – parkowego Książ, który został wyróżniony tytułem Pomnika Historii. Ponadto cały obszar planu położony jest w Książańskim Parku Krajobrazowym i jego otulinie. Teren w znaczącej części stanowi park w założeniu rezydencjonalnym Książ w Wałbrzychu i Świebodzicach. Od strony ul. Wałbrzyskiej zlokalizowane są dwa historyczne domy szwajcarskie przynależne zespołowi Książ i brama wjazdowa do parku. Wszystkie wymienione obiekty są ujęte w rejestrze zabytków. Ulica Spacerowa ma charakter drogi wewnętrznej, prowadzony jest nią turystyczny czerwony szlak pieszy pod nazwą „Dolina różaneczników". Wewnątrz parku, od bramy wjazdowej od strony ul. Wałbrzyskiej w kierunku zamku Książ wiedzie następny szlak turystyczny – czarny pod nazwą „Ze Świebodzic do Zamku Książ". Przez obszar planu i tereny chronione przebiegają liczne sieci uzbrojenia technicznego, w tym gazociąg wysokiego ciśnienia o średnicy nominalnej DN 300 o ciśnieniu nominalnym PN 6,3 MPa relacji Tomkowice – Lubiechów i napowietrzna przesyłowa linia elektroenergetyczna najwyższych napięć 220 kV relacji Boguszów Gorce – Świebodzice.

Wyżej wymieniony obszar jest w niewielkiej części objęty obowiązującym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego obszaru obejmującego dzielnicę Pełcznica w Świebodzicach (uchwała Rady Miejskiej w Świebodzicach Nr XXXIII/283/04 z dnia 17 grudnia 2004 r. opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego poz. 380).

Rysunek 1 - Zasięg obszaru objętego mpzp oraz aktualne użytkowanie terenu

Obszar planu położony jest w granicach obszarów chronionych: Książańskim Parku Krajobrazowym i jego otulinie.
Jest położony poza obszarami chronionymi Natura 2000.

Część terenu objętego planem znajduje się w:

1) założeniu rezydencjonalnym Książ w Wałbrzychu i Świebodzicach, wpisanym do rejestru zabytków pod numerem A/572/1-3 decyzją z dnia 24.05.2006 r;
2) granicach pomnika historii „Wałbrzych – zespół zamkowo – parkowy Książ.

W obszarze planu znajdują się 3 obiekty ujęte w rejestrze zabytków:

1) brama wjazdowa do parku w zespole Książ, wpisana do rejestru zabytków pod numerem A/5051/1231/Wł decyzją z dnia 16.06.1987 r.
2) dom szwajcarski w zespole Książ, wpisana do rejestru zabytków pod numerem A/5051/1231/Wł decyzją z dnia 16.06.1987 r.
3) dom szwajcarski w zespole Książ, wpisana do rejestru zabytków pod numerem A/5051/1231/Wł decyzją z dnia 16.06.1987 r.

Ocena potencjalnych skutków realizacji ustaleń projektu planu dla środowiska

Przedmiotowy projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zakłada ochronę wszystkich obszarów chronionych pod względem przyrodniczym i kulturowym. W

projekcie planu nie wprowadza się nowej zabudowy kubaturowej, jedynie dopuszcza się przebudowę lub budowę nowych w miejscu istniejących zabudowań, w celu podniesienia ich standardu architektonicznego. Dotyczy to terenu 1MNW-UA z istniejącym budynkiem gospodarczym i terenu WS, gdzie przy stawach hodowlanych funkcjonuje smażalnia ryb.

Plan ustala utrzymanie i ochronę wszystkich siedlisk i stanowisk przyrodniczych.

Plan nakazuje stosowanie przepisów odrębnych i wprowadza zakazy:

1) lokalizacji nowych przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko;
2) lokalizacji nowych przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko;
3) zakazy, o których mowa w pkt 2 nie dotyczą istniejących elementów uzbrojenia terenu i infrastruktury technicznej (w tym ich przebudowy i modernizacji);
4) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych;
5) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyłączeniami, o których mowa w przepisach odrębnych;
6) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeśli nie służą ochronie przyrody lub racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej.

Tak sformułowane zapisy planistyczne, ograniczone do minimum zagospodarowanie kubaturowe, utrzymanie funkcji leśnych i rolnych z zakazem zabudowy przyczynią się do zminimalizowania negatywnych oddziaływań na środowisko.

2. Informacje wstępne

Informacje ogólne

Oceny ekologiczne są ważnym narzędziem dla włączenia aspektów ekologicznych do procesu przygotowania i przyjmowania planów i programów, które mogą mieć znaczący wpływ na środowisko. Obowiązek przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wynika z artykułu 46. Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1112). Prognoza oddziaływania ustaleń planu na środowisko jest jednym z elementów postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko, któremu podlegają między innymi miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

Wymagania, jakim powinna odpowiadać prognoza oddziaływania na środowisko dla projektów dokumentów strategicznych, w tym miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gminy zawiera art. 51 ust. 2 powołanej wyżej ustawy.

Prace nad prognozą prowadzone były równolegle z pracami nad projektem planu, co pozwoliło na optymalizację zapisów planu z punktu widzenia ochrony środowiska i zdrowia ludzi.

Punktem wyjściowym do prognozowania przyszłych potencjalnych zmian jest znajomość aktualnych warunków środowiskowych na terenie opracowania. Podstawowym źródeł tych informacji jest „Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe dla miasta Świebodzice" sporządzone w roku 2024.

Informacje zawarte w ekofizjografii zostały uzupełnione podczas wizji terenowej oraz uaktualnione w oparciu o możliwie najbardziej podstawowe (wtórne - tylko po sprawdzeniu ich wiarygodności) materiały źródłowe, do których zaliczają się, między innymi, wyniki

monitoringu poszczególnych komponentów środowiska publikowane w komunikatach i raportach Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska, inwentaryzację przyrodniczą, prognozy i raporty dla innych, wcześniej przyjętych dokumentów powiązanych z projektem planu, bazy danych i geoportale udostępniające informacje o środowisku, oraz inne dokumenty, które wymieniono w wykazie literatury.

W szczególności, podczas prac terenowych dokonano oceny walorów krajobrazu i powiązań krajobrazowych. Zwracano także uwagę na źródła i skutki oddziaływań antropogenicznych (np. hałas, degradacja środowiska, przekształcenia rzeźby, konflikty funkcjonalne) oraz zmiany w środowisku przyrodniczym (retrospekcja).

Dobór metod zastosowanych do identyfikacji, analizy i oceny oddziaływań na środowisko uzależniony jest od stopnia szczegółowości dokumentu, którego dotyczy prognoza. Tam, gdzie dane wejściowe na to pozwalają zastosowano proste modele symulacyjne. Ponadto stosowano metody analogii środowiskowej (opartej o założenie stałości praw przyrody), indukcyjno-opisową (uogólnienie i synteza informacji szczegółowych) oraz analiz przestrzennych (przy wykorzystaniu narzędzi GIS).

Ilekroć w niniejszej prognozie jest mowa o:

1. **przedmiotowym dokumencie** - należy przez to rozumieć projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, dla którego sporządzana jest niniejsza prognoza
2. **terenie (przedmiocie) opracowania**– należy przez to rozumieć obszar opisany w punkcie 3. prognozy, którego dotyczy przedmiotowy dokument,
3. **rejonie opracowania** – należy przez to rozumieć obszar objęty ustaleniami planu (teren opracowania) wraz z obszarami pozostającymi w zasięgu oddziaływania tych ustaleń lub też oddziaływującymi na ten obszar

Celem Prognozy jest określenie charakteru prawdopodobnych oddziaływań na środowisko, które mogą być spowodowane realizacją określonych przez funkcji w projekcie planu. W Prognozie wskazuje się na charakter i zasięg potencjalnego oddziaływania oraz wyznacza działania mające na celu zapobieganie/minimalizację potencjalnych negatywnych oddziaływań na środowisko, w tym na zdrowie ludzi.
Prognoza oddziaływania na środowisko projektu planu zawiera m.in.:
1. analizę i ocenę stanu środowiska,
2. zestawienie aktualnie występujących problemów związanych z ochroną środowiska,
3. wskazania, co może się zdarzyć w środowisku, jeżeli ustalenia planu nie zostaną zrealizowane (wariant „0”)
4. określa, jakie znaczące oddziaływania na środowisko mogą się pojawić, wtedy, gdy ustalenia planu zostaną zrealizowane,
5. przedstawia jakie są środki zapobiegawcze lub ograniczające negatywne oddziaływania,
6. pokazuje jak cele ochrony środowiska ustanowione na wyższych szczeblach są ujęte w niniejszej prognozie.

Powiązania z innymi dokumentami

Plan mpzp jest powiązany ściśle z Planem zagospodarowania województwa, który określa strategiczne kierunki rozwoju przestrzennego na poziomie regionalnym wpływając m.in. na rozmieszczenie inwestycji czy obszary chronione. Ustalenia projektu planu muszą być

spójne z długofalowymi celami strategii rozwoju miasta, która również kładzie nacisk na efektywne zarządzanie miastem oraz jego rozwojem. Spójność ustaleń projektu planu z planem ogólnym dla obszaru Gminy Świebodzice.

Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu

Na potrzeby Prognozy oddziaływania na środowisko przeprowadzono analizę zgodności założeń projektu planu z celami dokumentów strategicznych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym. Podstawowe cele ochrony środowiska zwarte w projekcie planu wynikają między innymi z następujących dokumentów planistycznych oraz dokumentów o charakterze strategicznym i programowym przedstawionych poniżej.

Dokumenty międzynarodowe i wspólnotowe

- ✓ Agenda 2030;
- ✓ Biała Księga: Adaptacja do zmian klimatu;
- ✓ Zrównoważona Europa 2030;
- ✓ 8 Program działań na rzecz środowiska;
- ✓ Priorytety polityki środowiskowej i klimatycznej na lata 2021–2030;
- ✓ Europejska Strategia Bioróżnorodności do 2030 r.

Dokumenty krajowe

- ✓ Strategia Rozwoju Transportu do 2030 roku, (2019 r.);
- ✓ Polityka ekologiczna Państwa 2030, (2019 r.);
- ✓ Polityka Energetyczna Polski do 2030 r, (2009 r.);
- ✓ Polityka Klimatyczna Polski: Klimat dla Polski Polska dla klimatu, 1988 – 2018 – 2050;
- ✓ Krajowy Plan na rzecz energii i klimatu na lata 2021 – 2030, (2019 r.);
- ✓ Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2028 uchwała nr. 96 rady ministrów z dnia 12 czerwca 2023 r. w sprawie Krajowego planu gospodarki odpadami 2028 (M.P.2023.702);
- ✓ Polityka Wodna Państwa do roku 2030, (2010 r.);
- ✓ Wykrywanie i przeciwdziałanie nielegalnej eksploatacji kopalin - informacje szczegółowe, NIK, (2023 r.);
- ✓ Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030, (2013 r.).

W projekcie planu uwzględniono istotne z punktu widzenia projektowanego planu cele:

- ✓ integracja działań w zakresie funkcjonowania spójnej sieci ekologicznej kraju jako podstawa ochrony najcenniejszych zasobów przyrodniczych i krajobrazowych,
- ✓ przeciwdziałanie fragmentacji przestrzeni przyrodniczej,
- ✓ wprowadzenie gospodarowania krajobrazem zgodnie z zapisami Europejskiej Konwencji Krajobrazowej,
- ✓ ochrona przed hałasem poprzez odpowiedni dobór profilu stref,
- ✓ ochrona bioróżnorodności poprzez ustalenie określonych wskaźników zabudowy i powierzchni biologicznie czynnej,
- ✓ zachowanie powierzchni biologicznej celem zapobiegania i minimalizowania skutków zmian klimatu.

3. Charakterystyka obszaru objętego opracowaniem

Zakres terytorialny prognozy

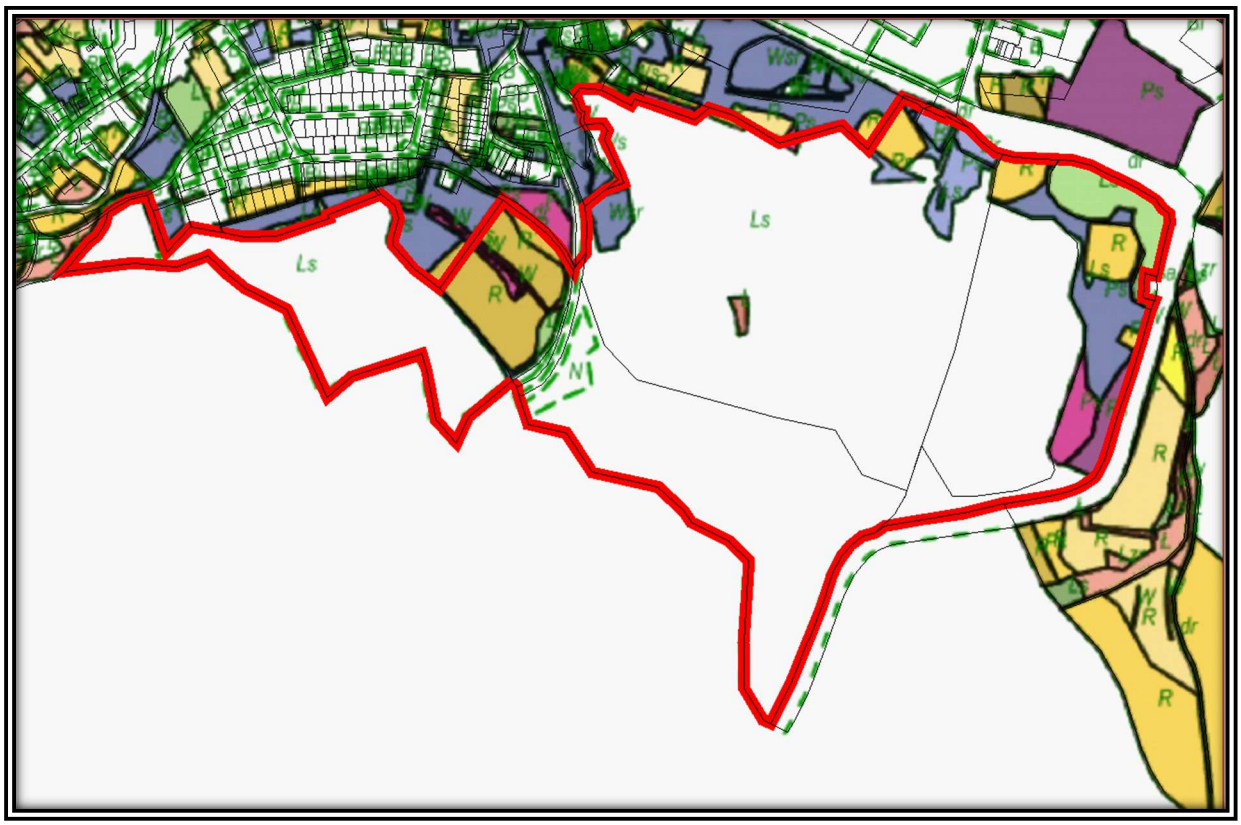
Przedmiotem opracowania są tereny położone pomiędzy ul. Spacerową, ul. Wałbrzyską w ciągu drogi krajowej nr 34 i ul. Wrocławską w ciągu drogi krajowej nr 35 w Świebodzicach.

Powierzchnia terenu objętego planem wynosi ok.77,26 ha.

Struktura wykorzystania gruntów

Teren opracowania nie jest jednolity pod względem ewidencyjnym, stanowi działki leśne (Ls), rolne (PsIII, RIVa, RVIb, RV, PsVI, PsV, ŁV, Ws) oraz działki rolno – budowlane (Br/PsIII).

Rysunek 2 – Klasy gruntów

Zaopatrzenie w wodę i gospodarka ściekowa

Teren, w którym istnieje zabudowa jest zwodociągowany. Obsługę w zakresie gospodarki wodno-ściekowej na terenie gminy miejskiej Świebodzice zabezpiecza Zakład Wodociągów i Kanalizacji. Zbiornik Dobromierz stanowi główne źródło zaopatrzenia w wodę pitną dla Świebodzic i jest objęty ochroną. Przez obszar parku przechodzą między innymi sieci wodociągowe woD300, woD200.

Teren opracowania nie znajduje się w obrębie stref ochrony sanitarnej.

Kanalizacja

Teren opracowania jest w części zabudowanej skanalizowany.

Na terenie miasta funkcjonuje kanalizacja ogólnospławna oraz rozdzielcza tj. deszczowa i sanitarna. Oczyszczalnia ścieków zlokalizowana jest w dzielnicy Ciernie na obrzeżach miasta Świebodzice. Jej właścicielem jest Wałbrzyskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Spółka z o.o. w Wałbrzychu. Przez obszar parku przechodzą między innymi sieci kanalizacyjne `Wodociągów i Kanalizacji w Wałbrzychu z wykorzystaniem funduszy z Unii Europejskiej. Inwestycja przewiduje również rozbudowę sieci kanalizacyjnej na terenach zabudowanych lub przeznaczonych pod zabudowę.

Obszar planu będzie obsługiwany istniejącymi miejskimi kolektorami sanitarnym i deszczowym.

Sieć elektroenergetyczna

Przez teren opracowania i parku przebiegają liczne napowietrzne linie elektroenergetyczne 20KV i na niewielkiej długości napowietrzna przesyłowa linia elektroenergetyczna najwyższych napięć 220 kV relacji Boguszów Gorce – Świebodzice.

Sieć gazowa

Przez teren opracowania i parku przebiegają liczne sieci gazowe średniego ciśnienia oraz gazociąg wysokiego ciśnienia, o średnicy nominalnej DN 300 o ciśnieniu nominalnym PN 6,3 MPa relacji Tomkowice - Lubiechów

Gospodarka odpadami

Odpady komunalne z terenu Gminy Świebodzice odbierane są w postaci zmieszanej i selektywnej przez komunalną spółkę celową ZGK Świebodzice. 99% odpadów tych jest przekazywana do Przedsiębiorstwa Utylizacji Odpadów Sp. z o.o. w Świdnicy, która kompleksowo zagospodarowuje odpadami wytwarzanymi na terenie województwa dolnośląskiego.

Na terenie miasta funkcjonuje Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych prowadzony przez ZGK Świebodzice przy ul. Strzegomskiej 30.

Zgodnie z danymi za rok 2023, z terenu gminy odebrano łącznie 8764,2000 ton odpadów komunalnych, w tym 677,0020 ton odpadów zebrano w punkcie zbiórki odpadów komunalnych (PSZOK).

4. Ocena stanu i funkcjonowania poszczególnych komponentów środowiska

4.1 Przyrodnicze powiązania terenu opracowania z otoczeniem

Głównymi elementami systemu przyrodniczego Świebodzic są:

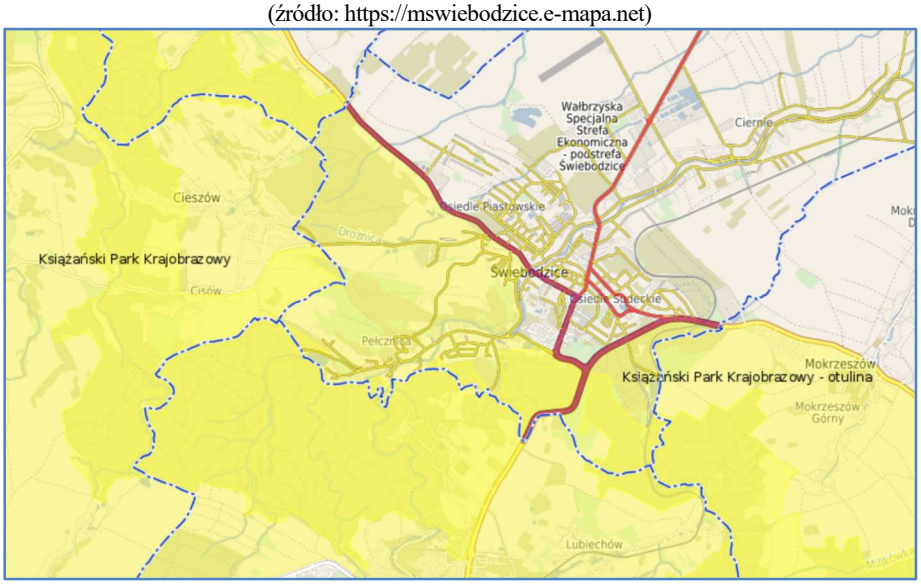
- tereny zielone wzdłuż Traktu Książańskiego,
- tereny wzdłuż strumienia Pełcznicy, będącego największym prawym dopływem Strzegomki, na Pogórzu Świebodzickim u stóp Gór Wałbrzyskich,
- Park Miejski,
- teren wokół Pałacu Seidlów,
- ogrody działkowe.

Teren objęty opracowaniem **należy** do terenów współtworzących system przyrodniczy miasta. Obszar planu położony jest w **Książańskim Parku Krajobrazowym i jego otulinie**. Ponadto obszar planu oznaczony symbolami: 1ZN-ZP, 2ZN-ZP, 1MNW-UA I 2MNW-UA są częścią obszaru uznanego za pomnik historii **„Wałbrzych - zespół zamkowo - parkowy Książ”.**

Książański Park Krajobrazowy

Park krajobrazowy utworzony 28.10.1981 r. uchwałą nr 35/81 WRN w Wałbrzychu zajmuje powierzchnię 3 155,4 ha. Powierzchnia otuliny to 5 933 ha. Książański Park Krajobrazowy obejmuje swym zasięgiem tereny gmin: Świebodzice, Stare Bogaczowice, Dobromierz, Wałbrzych.

Ilustracja nr 3. Lokalizacja Książańskiego Parku Krajobrazowego wraz z otuliną
(źródło: https://mswiebodzice.e-mapa.net)

Ze względu na różnorodność krajobrazową cały obszar parku został umownie podzielony na trzy zespoły krajobrazowe:

- dobromierski (północno- zachodni) - obejmujący otoczenie sztucznego zbiornika wodnego "Dobromierz" o powierzchni 1 km2,
- książański (centralny) - obejmujący przełomowe odcinki Pełcznicy i Szczawnika w okolicy zamku Książ,
- lubiechowski (wschodni) - to masyw o kopulastych wzniesieniach z przepływającymi - Lubiechowską Wodą i Witoszówką, z dużą atrakcją geologiczną - Jeziorkiem Daisy.

Szczególne cele ochrony Parku przedstawiają się następująco:

- Ochrona wartości przyrodniczych wraz z całą różnorodnością flory i fauny występującej na obszarze Parku.
- Zachowanie interesującej i unikalnej budowy geologicznej wraz ze skamieniałościami fauny kopalnej.
- Zachowanie ciągłości historycznej: lokalnego charakteru i skali zabudowy w historycznie ukształtowanych jednostkach osadniczych ze szczególnym uwzględnieniem unikalnego wielkoprzestrzennego zespołu zamkowo-parkowego Książ wraz z obiektami związanymi z historią zamku.

- Zachowanie krajobrazu rolniczego i kulturowego, w tym otwartych, niezabudowanych przestrzeni w krajobrazie leśno-polno-łąkowym.

Położenie fizyczno-geograficzne

Świebodzice usytuowane są w pasie Obniżenia Podsudeckiego, na styku dwóch mezoregionów: od strony południowej - Pogórza Świebodzickiego (południowo-wschodnia część Pogórza Wałbrzyskiego, stanowiącego część Sudetów Środkowych), od północnej strony - Równiny Świdnickiej (stanowiącej część Przedgórza Sudeckiego).

Ukształtowanie powierzchni ziemi, geomorfologia

Południowa część miasta stanowi samodzielną jednostkę geologiczną określaną jako depresję Świebodzic. Granice depresji miasta określa się mianem linii uskoków. Na południu oddzielana jest od Gór Sowich dyslokacją Szczawnika (zaburzenia w układzie skał, spowodowane ruchami skorupy ziemskiej), na wschodzie granica biegnie wzdłuż brzeżnego uskoku Sudetów, z kolei po stronie zachodniej granice określa dyslokacja Strugi. Zasięg północny stanowi trudną do ustalenia granicę, z uwagi na występujące tu przefałdowania skał, powstałe na granicy syluru i dewonu w fazie górotwórczej nazwanej dla tego obszaru kaledonikiem kaczawski.

4.2 Gleby i uprawy

Dominującymi typami gleb na terenie miasta są: gleby brunatne właściwe oraz gleby płowe, wykształcone na podłożu gliniastym i lessowym, a w dolinach przeważają mady. W górnych partiach występują natomiast gleby szkieletowe wykształcone na rumoszu.
Na podstawie oceny rolniczej przydatności gleb przeważają kompleksy: pszenny dobry i żytni
dobry. Użytki zielone zaliczane są z kolei do bardzo dobrych i dobrych. Wysoką jakość gleb gminy najlepiej ocenić poprzez klasy bonitacyjne.
Udział poszczególnych klas bonitacyjnych na terenie gminy Świebodzice przedstawia się następująco: RII – 2,7%, RIIIa – 28,8%, RIIIb – 29,1%, RIVa – 23,9%, RIVb – 9,5%, RV – 5,3% i RVI – 0,7%. gleby w klasach bonitacyjnych I do III stanowią 60,6% a w klasach I – IV aż 94% wszystkich użytków rolnych.
W obszarze planu tereny ewidencyjnie będące gruntami rolnymi są w stanie istniejącym zadrzewione i zakrzaczone roślinnością naturalną. Nie są użytkowane rolniczo. Zostały wskazane w projekcie planu jako L-ZN.

4.3 Walory wizualne krajobrazu

Krajobraz obszaru planu należy do typu krajobrazów otwartych, historycznych, w części ukształtowanych ręką człowieka. Książański Paru Krajobrazowy został utworzonym w celu ochrony wartości przyrodniczych, historycznych i kulturowych oraz walorów krajobrazowych. Otulina wokół KPK stanowi bufor ochronny dla parku, w której należy ograniczyć inwestowanie, tak aby nie stwarzać zagrożenia dla jego wartości przyrodniczych i krajobrazowych.
Pod względem krajobrazu naturalnego obszar gminy jest urozmaicony. Miasto położone jest w większości na przedpolu Sudetów w dolinie rzeki Pełcznicy i Lubiechowskiej Wody, która tworzą słabo zarysowane w rzeźbie formy dolinne. W części północnej i wschodniej miasta występuje kilka wzniesień o wysokościach do 274 m n.p.m. Poza tym krajobraz jest dość

jednolity i tworzy równinne, lekko pofałdowane powierzchnię. Krajobraz ulega radykalnej zmianie w części południowej oraz zachodniej miasta. Gmina położona jest w tym rejonie na krawędzi morfologicznej Sudetów rozcinanej przez przełomowe doliny rzeczne. Krajobraz jest bardzo urozmaicony ze wzniesieniami do 425 m n.p.m. oraz głębokimi i wąskimi dolinami rzecznymi. Jest to obszar w znacznej części zalesiony. Doliny rzeczne mają kręty przebieg. blokowym z dużym udziałem terenów zieleni a także tereny zabudowy jednorodzinnej zarówno.

4.4 Ochrona szczególnych wartości krajobrazu kulturowego

W ustawie z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. z 2024 r, poz. 1292 ze zm.) zdefiniowano pojęcie krajobrazu kulturowego jako historycznie ukształtowaną przez człowieka przestrzeń, zawierającą wytwory cywilizacji oraz elementy przyrodnicze (art. 3 pkt 14). W myśl przywołanej ustawy, ochronie podlega między innymi zabytkowy krajobraz kulturowy, czyli wnętrza urbanistyczne posiadające wartości historyczne, edukacyjne i turystyczne.

Ustawa ta daje legitymacje miejscowym planom zagospodarowania przestrzennego, które mogą ustalać zróżnicowanie zarówno pod względem przedmiotu jak i reżimu ochrony strefy konserwatorskie oraz zakazy i nakazy mające na celu ochronę znajdujących się na tym terenie zabytków. Dla planowania przestrzennego istotna jest ta część problematyki ochrony i opieki nad zabytkami, którą można normować w decyzjach zezwoleń na budowę, oraz takie, które mają wpływ na kompozycję i formy gospodarowania przestrzenią.

Teren objęty opracowaniem znajduje się w obszarach:

a) pomnik historii „Wałbrzych – zespół zamkowo – parkowy Książ” (Dz. U z 2025 r. poz. 1089).,
b) założenie rezydencjonalne Książ w Wałbrzychu i Świebodzicach, wpisane do rejestru zabytków pod numerem A/572/1-3 decyzją z dnia 24.05.2006 r.;
c) brama wjazdowa do parku w zespole Książ, wpisana do rejestru zabytków pod numerem A/5051/1231/Wł decyzją z dnia 16.06.1987 r.
d) dom szwajcarski w zespole Książ, wpisana do rejestru zabytków pod numerem A/5051/1231/Wł decyzją z dnia 16.06.1987 r.
e) dom szwajcarski w zespole Książ, wpisana do rejestru zabytków pod numerem A/5051/1231/Wł decyzją z dnia 16.06.1987 r.

Dla ww. obszarów i obiektów postępowanie przy zabytkach prowadzi się zgodnie z przepisami odrębnymi.

4.5 Warunki wodne

Wody podziemne

Na warunki hydrologiczne Świebodzic wpływają dwa pietra wodonośne: czwartorzędowe i dewońskie. Czwartorzędowe piętro wodonośne reprezentowane jest przez jeden lub dwa poziomy o zwierciadle swobodnym i subartezyjskim. Wydajność nielicznych studni wierconych osiągają kilka m^3/h. W obrębie miasta Świebodzice prowadzono szereg wierceń hydrologicznych z wynikiem negatywnym. Dewońskie piętro wodonośne jest w rejonie Świebodzic bardzo słabo rozpoznane. Dane wskazują wodonośność tych utworów rzędu kilku m^3/h. W obrębie tego piętra odwiercono kilka studni w dzielnicy Pełcznica. Studnie te są aktualnie eksploatowane.

Ogólna ocena jakości wód podziemnych w układzie pięter wodonośnych w 2007 r. wykazuje zdecydowaną przewagę wód dobrej jakości w poziomach wodonośnych kredy, czwartorzędu oraz starszych od kredy i w skalach krystalicznych.

Wody powierzchniowe

Rejon opracowania należy do dorzecza rzeki Odry. Główną osią hydrograficzną miasta jest rzeka Pełcznica. Pełcznica z dopływami: Lubiechowską Wodą i Cienią charakteryzują się dynamiką górską, odznaczającą się gwałtownymi zmianami wód i przepływów, z nasileniem w okresie roztopów wiosennych.

Na terenie opracowania nie ma powierzchniowych obiektów hydrograficznych.

Ocena stanu czystości wód powierzchniowych

Stan wód powierzchniowych jest niezadawalający. Przeważają wody pozaklasowe(non). Brak jest również wód spełniających wymagania jak dla I, II a nawet III klasy czystości. Dotyczy to przede wszystkim skażeń biologicznych określanych mianem coli, jak również zanieczyszczeń wyrażonych jako BZT_5, ChZT, azot ogólny, azot amonowy, azot azotynowy, fosfor, fosforany, siarczany, metale.

4.6 Klimat lokalny i warunki bioklimatyczne

Mezoklimat.

W regionalizacji klimatycznej Dolnego Śląska opracowanej w 1957 roku przez A. Schmucka, okolice Świebodzic leżą w obrębie III regionu przedgórskiego (przejściowego). Obejmuje on pas terenu pomiędzy Równiną Wrocławską a poziomicą 400m wraz z Przedgórzem Sudeckim. Przy analizie elementów klimatycznych uwzględniono kilkudziesięcioletnie (1881-1980) dane meteorologiczne ze stacji meteorologicznej z Legnicy, która zlokalizowana jest w obrębie tego samego regionu klimatycznego i termicznego, jak Świebodzice.

Charakterystyczne wartości wskaźników termicznych i opadowych, w okresie 1881 ÷ 1973 przedstawiają się następująco:

❄ średnia roczna temperatura	7,8 ^{0}C
❄ średnia temperatura stycznia	-1,7 ^{0}C
❄ średnia temperatura lipca	17,5 ^{0}C
❄ długość okresu wegetacyjnego	220 dni
❄ ilość dni z przymrozkami	105 dni
❄ suma roczna opadów	650 ÷ 700mm
❄ suma opadów półrocza ciepłego (IV -IX)	do 500 mm
❄ suma opadów półrocza chłodnego (X - III)	do 350 mm
❄ pierwsza pokrywa śnieżna (średnio)	5 listopada
❄ ostatnia pokrywa śnieżna (średnio)	15 kwietnia
❄ liczba dni z pokrywą śnieżną	40 ÷ 45 dni

Przebieg wilgotności względnej uzależniony jest od pory roku, doby jak i sytuacji pogodowej. Maksimum występuje późną jesienią i zimą (grudzień 88%), minimum zaś na przełomie wiosny i lata (czerwiec 71%). W przebiegu dobowym maksimum przypada na godziny wieczorne i nocne, minimum zaś na południe.

Z wilgotnością powietrza związane jest występowanie mgieł, których intensywność uzależniona jest od warunków lokalnych. Na omawianym terenie rejestruje się 70-80 dni z mgłą. Największe natężenie mgieł rejestruje się późną jesienią (listopad 14 dni).

Maksimum zachmurzenia notowane jest w miesiącach późnojesiennych i zimowych (listopad, grudzień) Minima obserwuje się wczesną jesienią (wrzesień) i wiosną (maj). Do najpogodniejszych okresów w roku należy początek jesieni, najwięcej dni pochmurnych występuje natomiast w listopadzie.

Teren opracowania charakteryzuje się średnią sumą opadów 650-700 mm, jednak sumy te nie rozkładają się równomiernie w ciągu roku. Maksimum opadowe przypada na porę letnią (lipiec 1984 r.), minimum zaś występuje zimą i wiosną (luty 35mm) Wiosenne i jesienne opady są długotrwałe, natomiast letnie trwają krócej, lecz są bardziej intensywne. Opadom tym często towarzysza burze, które intensywniej występują w miesiącach letnich (czerwiec, sierpień) - 23,4 dni.

Warunki przewietrzania

W regionie przedgórskim dominują wiatry z sektora zachodniego, tj. kierunku zachodniego 31,1% i północno-zachodniego 14,2%. Najmniejszy udział mają wiatry z kierunku północnego - 2,8%. W półroczu ciepłym wyraźnie większy jest udział wiatrów północno-zachodnich, natomiast w półroczu chłodnym wzrasta udział wiatrów południowych. Podczas występowania niekorzystnych dla przewietrzania stanów równowagi atmosfery dominują wiatry południowo-zachodnie i południowe, częste są też wiatry wschodnie.

W czasie, gdy równowaga atmosfery znajduje się w sprzyjającej przewietrzaniu 4 klasie stabilności, uwidacznia się bardzo silna dominacja wiatrów zachodnich. Jedynie wiatry słabe, o prędkości 1 m/s, wieją najczęściej z południowego-zachodu. Podczas występowania niekorzystnych dla przewietrzania stanów równowagi atmosfery 1, 2 i 6 klasy (23,6 % przypadków) dominują wiatry południowo-zachodnie i południowe, choć częste są też wiatry wschodnie.

Prędkość wiatrów jest większa w półroczu chłodnym, przy czym największy wzrost prędkości w tym okresie obserwuje się dla wiatrów zachodnich, południowo-zachodnich i północno-zachodnich; wiatry wiejące z tych kierunków charakteryzują się największymi prędkościami średnimi także w półroczu ciepłym. Różnicę w rozkładzie wiatrów półrocza ciepłego i chłodnego stanowi wyraźnie większy udział wiatrów północno-zachodnich w półroczu ciepłym, natomiast w półroczu chłodnym wzrasta udział wiatrów południowych.

Klimat lokalny i warunki bioklimatyczne.

Zgodnie z regionalizacją klimatyczną wg A. Wosia i A. Schmucka gmina Świebodzice położona jest w obrębie Regionu Dolnośląskiego Środkowego, który obejmuje Nizinę Śląską i Przedgórze Sudeckie. Klimat kształtowany jest pod wpływem tych samych mas powietrza, które kształtują pogodę na Dolnym Śląsku oraz w Polsce: powietrze zwrotnikowo-morskie, zwrotnikowo-kontynentalne, polarno-morskie, polarno-kontynentalne, arktyczne morskie, umiarkowane kontynentalne oraz pochodzące z wyższych warstw troposfery. Głównymi kompleksami klimatycznymi są w Sudetach wg A. Kosiby: kompleks cyklonalny pochodzenia atlantycko-islandzkiego, antycyklonalny ciepły pochodzenia podzwrotnikowego, cyklonalny ciepły i wilgotny pochodzenia śródziemnomorskiego, antycyklonalny chłodny oraz wiosenny kwietniowy. Na obszarze przeważa wiatr wiejący z sektora południowego oraz drugorzędnie z sektora zachodniego. Średnie prędkości wiatru osiągają na Przedgórzu Sudetów 3,0-3,5 m/s.

W warunkach wysokiej frekwencji zachodnich kierunków wiatru, na terenie często odnotowuje się efekty fenowe, związane z przekraczaniem przez masę atmosferyczną bariery Gór Sowich i Wałbrzyskich. Z występowaniem fenu związana jest na ogół duża prędkość wiatru, jego znaczna porywistość, charakterystyczne, stacjonarne chmury w strefie wyższych grzbietów i wierzchołków gór oraz występowanie efektów termicznych. Zjawisku temu towarzyszy zwykle silne obniżenie wilgotności powietrza oraz znaczne wahania ciśnienia barycznego.

Klimat lokalny znajduje się pod wpływem uwarunkowań topograficznych oraz pokrycia terenu. Wzdłuż osi dolin górskich istniejące warunki sprzyjają występowaniu spływów wychłodzonego powietrza ku obniżeniom. Spływ taki jest uwarunkowany zwiększeniem gęstości ochładzającego się powietrza oraz istnieniem nachylonego podłoża. Podczas wieczornych i nocnych ochłodzeń, zwłaszcza w warunkach pogody bezchmurnej, dochodzi często do pojawiania się wiatrów dolinno-stokowych. Występować mogą wówczas warunki sprzyjające kształtowaniu się inwersji profilu termicznego w dolnej warstwie atmosfery (im wyżej – tym cieplej). W obniżeniach, zwłaszcza w dolinie Pełcznicy, może się wówczas gromadzić chłodne powietrze, czemu towarzyszyć powinno zwiększenie frekwencji mgieł i pogorszenie warunków przewietrzania terenu (odczuwane szczególnie silnie w obrębie zabudowy miejskiej). Zimą, przy napływie chłodnych mas atmosferycznych (powietrze arktyczne lub polarno-kontynentalne), dochodzić może do znacznego obniżenia temperatury. Zjawiskom tym towarzyszy znaczne obniżenie wilgotności bezwzględnej powietrza oraz zazwyczaj silne podwyższenie stężenia zanieczyszczeń powietrza w terenie zurbanizowanym.

Klimat gminy Świebodzice charakteryzuje się warunkami przejściowymi pomiędzy klimatem pogórskim związanym z obszarami Pogórza Wałbrzyskiego, przedgórskim związanym z bezpośrednim przedpolem Sudetów oraz podgórskim związanym z Przedgórzem Sudeckim. Klimaty - pogórski, który obejmuje zachodnie i południowo-zachodnie krańce obszaru gminy oraz przedgórski lub przejściowy obejmujący centralną oraz północną część gminy charakteryzują się średnią temperaturą roczną poniżej 8°C i temperaturą okresu wegetacyjnego poniżej 14°C. Okres wegetacyjny rozpoczyna się w pierwszej dekadzie kwietnia i obejmuje od 179 do około 190 dni. Opady wynoszą średnio 700 – 800 mm rocznie (największe opady występują w lipcu, zaś najniższe w październiku). Klimat typu podgórskiego obejmuje obszary wschodnie miasta i charakteryzuje się wyższą średnią temperaturą roczną, niższymi opadami, dłuższym okresem wegetacyjnym oraz mniejszą liczbą dni zalegania pokrywy śnieżnej.

W dolinie Pełcznicy występują warunki topoklimatyczne sprzyjające okresowemu zwiększeniu stężeń zanieczyszczeń powietrza. Spowodowane jest to gorszą wentylacją terenu oraz występowaniem zastoisk chłodniejszego powietrza (inwersje termiczne w przyziemnej warstwie atmosfery).

4.7 Ocena czystości powietrza

Na terenie Świebodzic badania jakości powietrza realizowane są przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu. Sieć pomiarowa stacji stałych bazuje na automatycznych i manualnych metodach oznaczania stężeń zanieczyszczeń. Pomiary w stacjach stałych wykonywane są w sposób ciągły. Uzupełnieniem ciągłych pomiarów wykonywanych w stałych punktach pomiarowych są automatyczne stacje mobilne, dzięki którym możliwe jest określenie poziomu zanieczyszczenia powietrza w strefach, w których nie ma stacji stałych. Średnioroczne stężenia dwutlenku siarki dla Świebodzic wg danych z 2010r wynosiły 4,5 $\mu g/m^3$. Stwierdzono brak przekroczeń norm dla tych zanieczyszczeń oraz wyższe stężenia w okresie grzewczym.

Przekroczeń nie wykazywały także stężenia dwutlenku azotu. Średnioroczne stężenia NO_2 wynosiły 16,0 µg/m^3 (40% normy).

Świebodzice zostały włączone do strefy dzierżoniowsko- świdnickiej. Dla celów oceny jakości powietrza pod kątem zawartości ozonu Świebodzice należy do strefy dolnośląskiej. Zaliczenie strefy do określonej klasy zależy od stężeń zanieczyszczeń występujących na jej obszarze i wiąże się z określonymi wymaganiami w zakresie działań na rzecz poprawy jakości powietrza (w przypadku, gdy nie są dotrzymane dopuszczalne poziomy) lub utrzymania tej jakości (jeżeli spełnia ona przyjęte standardy).

Mając na uwadze kryteria ustanowione dla ochrony zdrowia, Świebodzice leżą w obrębie strefy A, w której zaleca się utrzymanie jakości powietrza w strefie na tym samym lub lepszym poziomie. Podobnie przedstawia się klasyfikacja wg kryteriów ustanowionych dla celu ochrony roślin.

Na terenie Świebodzic problemem pozostaje wysoki poziom zanieczyszczenia powietrza pyłem zawieszonym PM10. Od 2005 roku dla pyłu zawieszonego PM10 margines tolerancji wynosi 0, zatem wszelkie przekroczenia obowiązującego poziomu dopuszczalnego średniorocznego i średniodobowego skutkują zaklasyfikowaniem danej strefy do opracowywania programów ochrony powietrza (klasa C). Główną przyczyną wystąpienia przekroczeń pyłu zawieszonego PM10 w okresie zimowym jest emisja z indywidualnego ogrzewania budynków, w okresie letnim natomiast emisja wtórna pyłu.

4.8 Przyroda ożywiona

Pod względem przyrodniczo-leśnym obszar miasta należy do VII Sudeckiej Krainy Przyrodniczo-Leśnej. Potencjalną roślinność stanowią: grądy środkowoeuropejskie, żyzne buczyny sudeckie, podgórskie lasy klonowo-lipowe, łęgi jesionowo-wiązowe i lokalne dąbrowy ciepłolubne. Pierwotna roślinność została w znacznej części wytrzebiona w wyniku postępującego uprzemysłowienia, na jej miejsce wprowadzono głównie monokulturę świerkową. Miasto jest stosunkowo bogate w zasoby przyrodnicze. Bliskość Książańskiego Parku Krajobrazowego przenika się z ciekawą przyrodniczo dzielnicą Pełcznica. Bardzo atrakcyjny jest również Park Miejski i teren kompleksu sportowego OSIR.

Obszar planu znajduje się w obszarze Książańskiego Parku Krajobrazowego i jego otulinie.

4. 9 Ochrona prawna wartości przyrodniczych

Park odznacza się wielkim zróżnicowaniem biotopów. Liczba gatunków roślin waha się od 181 do 229. Rośliny zielne należą do 50 rodzin, a ich najliczniejszą grupę stanowią Astraceae, Poaceae i Rosaceae. Znaleziono tu 21 gatunków, które na terenie Polski mają swoje granice zasięgu, np. granicę zachodnią osiąga przytulia Schultesa. W parku stwierdzono również 24 gatunki górskie i podgórskie oraz 4 gatunki leśne reglowe. Duże zróżnicowanie mchów. Tylko w dolinie Pełcznicy odnotowano 73 gatunki. Bogata też jest flora porostów 54 gatunki. Z roślin chronionych odnotowano 29 gatunków, w tym 19 podlegających ochronie całkowitej. Najliczniej reprezentowany jest cis pospolity, porastający głównie skaliste zbocza Pełcznicy, Szczawnika i Poleśnicy. Rośnie tam około 130 drzew, z których większość ma obwody pni 80-130cm, są także okazy znacznie grubsze, w tym blisko 400-letni cis „Bolko” (280 cm). Lasy porastające tereny Parku zaliczamy do piętra podgórskiego, są silnie zdegradowane w porównaniu do stanu pierwotnego. Wyróżnia się w Parku, trzy podstawowe zespoły roślinne:

- kwaśną buczynę górską - jako pozostałość po rosnącej w tym obszarze puszczy bukowej – drzewostan stanowi buk zwyczajny, a gatunkami domieszkowymi są: jawor, klon, brzoza brodawkowata i sosna pospolita, w podszyciu: jarzębina i głogi, w runie: kosmatka gajowa, śmiałek pogięty, borówka czarna, wiechlina gajowa, oraz gatunki górskie: przynęt purpurowy i czerniec gronkowy;
- grądy - zbiorowiska roślinności występujące w wyższych partiach. Skład drzewo-stanu tworzą: grab zwyczajny, dąb bezszypułkowy, lipa drobnolistna, klon zwyczajny, jawor i buk. Z krzewów min.: czeremcha zwyczajna, jarzębina i leszczyna. W runie min.: przytulia Schultesa, kopytnik pospolity, gajowiec żółty, bluszcz pospolity, śmiałek pogięty;
- zespół olszyny podgórskiej - olsza czarna, jawor, klon, świerk pospolity, wierzby. Runo to min.: babka zwyczajna, bluszczyk kurdybanek, życica trwała.

Zróżnicowana rzeźba terenu oraz urozmaicone warunki mikroklimatyczne sprzyjają występowaniu drobnej fauny. W obszarze parku występują mięczaki (89 gatunków). Niektóre są endemitami dla Sudetów, inne mają granice swoich zasięgów. Fauna pajęczaków liczy 199 gatunków - w tym 21 bardzo rzadkich na Dolnym Śląsku. Bogato reprezentowana jest fauna owadów, zwłaszcza w biotopach leśnych i na rumowiskach skalnych. Spośród zwierząt kręgowych występują chronione płazy: traszki - grzebieniasta (Triturus cristatus) i górska (Triturus alpestris) oraz salamandra plamista (salamandra salamandra) - najpiękniejszy nasz płaz ogoniasty. Z płazów bezogonowych spotkać można chronioną grzebiuszkę ziemną (Pelobates fuscus) oraz rzekotkę drzewną (Hyla arborea) - w podszyciu biotopów lasów liściastych. Z chronionych gadów żyje w tym obszarze jaszczurka zwinka (Lacerta agilis), padalec (Anguis fragilis), zaskroniec (Natrix natrix) oraz gniewosz plamisty (Coronella austriaca). Ze względu na różnorodność biotopów leśnych bogata jest fauna ptaków. Występują m.in. liczne gatunki gniazdujące w dziuplach, a także drapieżniki: pustułka (Falco tinnunculus), krogulec (Accipiter nisus), myszołów (Buteo buteo) i jastrząb gołębiarz (Accipiter gentilis). Z rzadkich gatunków ptaków spotyka się: orzechówkę (Nucifraga caryocatactes), gołębia grzywacza, pliszkę górską (Motacilla cinerea), pluszcza (Cinclus cinclus), kowalika (Sitta europaea), kukułkę (Cuculus canorus), dzięcioły - dużego (Dendrocopos major), czarnego (Dryocopus martius) i zielonego (Picus viridis), a poza tym: ziębę (Fringilla coelebs), gila (Pyrrhula pyrrhula), sójkę pospolitą (Garrulus glandarius). W wykutych w czasie ostatniej wojny tunelach pod zamkiem Książ stwierdzono osiem gatunków nietoperzy, w tym bardzo rzadkiego nocka łydkowłosego (Myotis dasycneme) oraz nocka Bechsteina (Myotis bechsteinii). Oprócz nich, pod zamkiem Książ spotyka się m.in.: gacka wielkouchego (Plecotus auritus), nocka rudego (Myotis daubentonii), mopka (Barbastella barbastellus). Spośród drobnych ssaków gatunkami chronionymi są: jeż (Erinaceus europaeus), kret (Talpa europaea), ryjówka aksamitna (Sorex araneus) i górska (Sorex alpinus). Z większych ssaków spotkać można: wiewiórkę (Sciurus vulgaris), lisa, sarnę, dzika, rzadziej - jelenia szlachetnego, a także niewielkie stado muflonów (Ovis musimon).

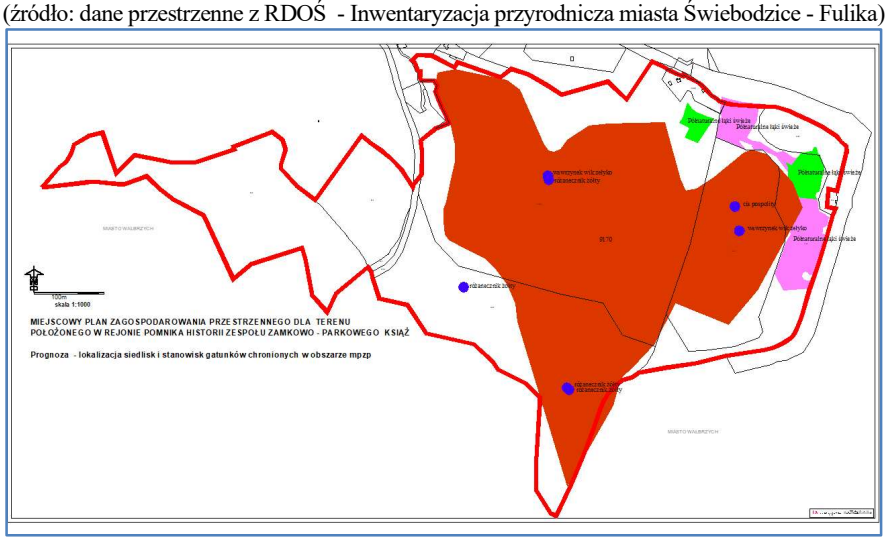
Przyroda Parku odznacza się dużym zróżnicowaniem biotopów. Lista gatunków roślin obejmuje 397 taksonów, wśród których odnotowano 44 gatunki i odmiany drzew oraz krzewów. Rośliny zielne należą do 50 rodzin, a ich najliczniejszą grupę stanowią Astrowate i Różowate. W dolinie Pełcznicy stwierdzono 73 gatunki mchów. Listę porostów tworzą 54 gatunki. Z roślin chronionych odnotowano 29 gatunków, w tym 19 podlegających ochronie całkowitej. Najliczniej reprezentowany jest cis pospolity w liczbie około 130 osobników, porastający skaliste zbocza Pełcznicy, Szczawnika i Poleśnicy. Małe przestrzenie śródleśne i dna dolin to typowe zbiorowiska roślin łąkowych z rosnącymi: kłosówką wełnistą (Holcus lanatus), krwawnikiem pospolitym (Achillea millefolium), kostrzewą owczą (Festuca ovina), konwalią majową, barwinkiem pospolitym, centurią leśną (Centaurium umbellatum), parzydłem leśnym

(Aaruncus silvester), pierwiosnką wyniosłą (Primula elatior), pierwiosnką lekarską (Primula veris). W różnych miejscach parku napotykamy gatunki roślin rodzimych dziko występujących objętych ochroną gatunkową ścisłą: wawrzynka, bluszcza pospolity, śnieżyczkę przebiśnieg (Galanthus nivalis), śnieżycę wiosenną (Leucojum vernum), ziemowita jesiennego (Colchicum autumnale), lilię złotogłów (Lilium martagon), storczyka purpurowego (Orchis purpurea), podkolana białego (Platanthera bifolia), różanecznika żółtego (Rhododendron luteum), grążela drobnego (Nuphar pumila), listerę jajowatą (Listera ovata), pełnika europejskiego (Trollius europaeus), rojnika pospolitego (Sempervivum soboliferum), storczyka szerokolistnego (Dactylorhiza majalis). Z roślin objętych ochroną gatunkową częściową występuje: konwalia majowa, pierwiosnka wyniosła, pierwiosnka lekarska, marzanka wonna (Galium odoratum), naparstnica purpurowa (Digitalis purpurea), cis pospolity, kruszyna pospolita, kalina koralowa, centuria pospolita (Centaurium erythraea), goryczka tojeściow(Gentiana asclepiadea).

Celem ochrony jest zachowanie wartości przyrodniczych i kulturowych części strefy brzeżnej Pogórza Wałbrzyskiego, popularyzacja i upowszechnianie tych wartości w warunkach racjonalnego gospodarowania.

Na podstawie danych przestrzennych przekazanych przez RDOŚ w trakcie opracowania planu ogólnego, zostały wskazane w obrębie obszaru mpzp siedliska i stanowiska chronione.

Ilustracja nr 3. Lokalizacja siedlisk i stanowisk gatunków chronionych
(źródło: dane przestrzenne z RDOŚ - Inwentaryzacja przyrodnicza miasta Świebodzice - Fulika)

Kod siedliska: 9170 – Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (Galio-Carpinetum, Tilo–Carpinetum)
Rośliny: wawrzynek wilczełyko, cis pospolity, różanecznik żółty.

4.10 Klimat akustyczny

Aktualnie obowiązującym aktem prawnym normującym dopuszczalne wartości wskaźników hałasu w zależności od przeznaczenia terenu i rodzaju źródeł hałasu jest rozporządzenie Ministra Środowiska z 14 czerwca 2007 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t.j. Dz.U.2014.112).

Wartości dopuszczalne są zależne od funkcji urbanistycznej, jaką spełnia dany teren.

W planie ustala się wymóg zachowania wartości dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, określonych w przepisach odrębnych:

1) dla terenów oznaczonych symbolem MNW -UA, jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej;
2) dla terenów oznaczonych symbolem WS i ZN-ZP, jak dla terenów przeznaczonych na cele rekreacyjno - wypoczynkowe.

Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku przytoczono w tabeli poniżej:

Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku powodowanego przez poszczególne grupy źródeł hałasu, z wyłączeniem hałasu powodowanego przez starty, lądowania i przeloty statków powietrznych oraz linie elektroenergetyczne, wyrażone wskaźnikami L_{DWN} i L_N, które to wskaźniki mają zastosowanie do prowadzenia długookresowej polityki w zakresie ochrony przed hałasem

Lp.	Rodzaj terenu	Dopuszczalny długookresowy średni poziom dźwięku A w dB			
		Drogi lub linie kolejowe[1)]		Pozostałe obiekty i działalność będąca źródłem hałasu	
		L_{DWN} przedział czasu odniesienia równy wszystkim dobom w roku	**L_N** przedział czasu odniesienia równy wszystkim porom nocy	**L_{DWN}** przedział czasu odniesienia równy wszystkim dobom w roku	**L_N** przedział czasu odniesienia równy wszystkim porom nocy
1	a) Strefa ochronna "A" uzdrowiska b) Tereny szpitali poza miastem	**50**	**45**	**45**	**40**
2	**a) Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej** b) Tereny zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży c) Tereny domów opieki społecznej d) Tereny szpitali w miastach	**64**	**59**	**50**	**40**
3	a) Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego b) Tereny zabudowy zagrodowej **c) Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe** d) Tereny mieszkaniowo-usługowe	**68**	**59**	**55**	**45**
4	Tereny w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców[2)]	70	**65**	**55**	**45**

4.11 Promieniowanie

Pola elektromagnetyczne

Źródłami pola elektromagnetycznego powodującego przekroczenie wartości dopuszczalnych na terenach zamieszkałych mogą być linie przesyłowe oraz stacje elektroenergetyczne dla napięć 110 kV i wyższych. Zagrożenia promieniowaniem niejonizującym mogą być także spowodowane przez urządzenia radiokomunikacyjne, które wytwarzają pola elektromagnetyczne w zakresie częstotliwości od 0,003 do 300 000 MHz.

Na terenie opracowania i w jego sąsiedztwie znajduje się linia przesyłowa najwyższych napięć 220 KV.

Promieniowanie jonizujące

Na terenie objętym ustaleniami planu nie stwierdzono żadnych anomalii radiacyjnych ani wzmożonej emanacji radonu z gleby. Nie występują tu też żadne obiekty mogące stanowić radiologiczne zagrożenie dla środowiska.

Moc dawki promieniowania gamma w rejonie Świebodzic [JAGIELAK 1998] mieści się w klasie 30 ÷ 50 nGy/h, podczas gdy wartość średnia wyznaczona dla obszaru Polski wynosi 47,4 nGy/h.

4.12 Poważne awarie i zagrożenia naturalne

Szczególnym rodzajem zagrożeń występujących w środowisku są tzw. „nadzwyczajne zagrożenia" charakteryzujące się nagłym przebiegiem. Do zagrożeń takich zaliczyć należy albo klęski o charakterze naturalnym jak: powodzie, huragany, trzęsienia ziemi, albo katastrofy i wypadki związane z technologiami i wytworami ludzkimi jak: uwalnianie się niebezpiecznych substancji chemicznych, wybuchy, katastrofy komunikacyjne itp. zwane poważnymi awariami.

Ryzyko powstania poważnych awarii

Według rejestru prowadzonego przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu, w rejonie opracowania nie funkcjonują zakłady przemysłowe, w których występowałyby rodzaje i ilości substancji niebezpiecznych pozwalające zakwalifikować je do zakładów o dużym ryzyku wystąpienia awarii przemysłowej jak i zakładów o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

Poważne awarie na terenie miasta mogą występować przede wszystkim na szlakach komunikacyjnych: drogowych i kolejowych podczas zdarzeń i katastrof komunikacyjnych z udziałem substancji niebezpiecznych.

Tereny zagrożone powodziami

Wg Ustawy „Prawo wodne" (t.j. Dz.U. 2025 poz. 960 ze zm.) dla obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi wskazanych we wstępnej ocenie ryzyka powodziowego, sporządza się mapy zagrożenia powodziowego, na których przedstawia się:

1) obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi 0,2% lub na których istnieje prawdopodobieństwo wystąpienia zdarzenia ekstremalnego;
2) obszary szczególnego zagrożenia powodzią;

3) obszary obejmujące tereny narażone na zalanie w przypadku uszkodzenia lub zniszczenia:
   a) wału przeciwpowodziowego,
   b) wału przeciwsztormowego,
   c) budowli piętrzących.

Do obszarów szczególnego zagrożenia powodzią zalicza sie:
   a) obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1%,
   b) obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%,
   c) obszary między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano wał przeciwpowodziowy, a także wyspy i przymuliska, o których mowa w art. 224, stanowiące działki ewidencyjne,
   d) pas techniczny.

Obszary szczególnego zagrożenia uwzględnia się w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Teren opracowania nie znajduje się w zasięgu szczególnego zagrożenia powodzią.

5. Tendencje zmian środowiska przy braku realizacji ustaleń projektowanego dokumentu

W niniejszym punkcie opracowania określono kierunki możliwej intensywności niepożądanych przekształceń i degradacji środowiska, które może spowodować dotychczasowe użytkowanie i zagospodarowanie. Jest to tzw. prognoza (wariant) „zero", która ma odpowiedzieć na pytanie: jakie będą najbardziej prawdopodobne skutki środowiskowe wywołane działalnością człowieka lub zaniechaniem takiej działalności przy założeniu, że przedmiotowa zmiana planu miejscowego nie zostanie wdrożona do realizacji?

Obszar planu jest w dużej części stanowi tereny otwarte. W jego obszarze znajduje się przede wszystkim park w zespole Pałacu Książ, zadrzewione tereny rolne, niewielkie tereny z zabudową mieszkaniową jednorodzinną, smażalnia ryb ze stawem hodowlanym. Na obrzeżach planu przebiega napowietrzna linia elektroenergetyczne 220 kV i liczne napowietrzne linie 20kV.

Opracowanie projektu planu zagospodarowania przestrzennego umożliwi ochronę wartości kulturowo – przyrodniczych obszaru objętego opracowania poprzez spójny system jego ochrony i funkcjonalnego zarządzania. Brak opracowania planistycznego pozostawi omawiany teren bez opracowania planistycznego, ponieważ obowiązującym mpzp jest objęta tylko jego niewielka część. Opracowanie to jest również ważne, dla umożliwienia wpisania omawianego obszaru na Listę światowego dziedzictwa UNESCO.

6. Informacje o zawartości i głównych celach projektu planu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami

6.1 Powiązania projektu planu z innymi dokumentami

Procedurę sporządzenia przedmiotowego planu miejscowego podjęto w związku z uchwałą Nr XXI/172/2026 Rady Miejskiej w Świebodzicach z dnia 26 lutego 2026 w sprawie

przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w rejonie Pomnika Historii zespołu zamkowo – parkowego Książ. Projekt planu jest zgodny z ustaleniami planu ogólnego dla obszaru Gminy Świebodzice przyjętego uchwałą Nr XXV/202/2026 Rady Miejskiej w Świebodzicach z dnia 26 sierpnia 2026 r

6.2 Prezentacja projektu planu

Głównym ustaleniem przestrzennym planu dla tego terenu jest ochrona parku w zespole Książ, wskazanie zadrzewionych terenów rolnych jako teren lasu lub zieleni naturalnej, utrzymanie funkcji leśnej, utrzymanie funkcji zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wolnostojącej z możliwością jej rozszerzenia o funkcje usług biurowych i administracji związanej z funkcją parku i nadleśnictwa w ramach istniejącej kubatury budynków, utrzymanie funkcji istniejącej smażalni powiązanej ze stawem hodowlanym i określenie zasad zagospodarowania.

tabela nr 2			
Lp.	**Symbol cyfrowy i literowy klasy przeznaczenia terenu**	**Nazwa klasy przeznaczenia terenu**	**Nazwy klas przeznaczeń uzupełniających**
1	2	3	4
1.	**1MNW-UA** **2MNW-UA**	teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wolnostojącej lub usług biurowych i administracji	1) teren komunikacji pieszo-rowerowej (KP) 2) teren zieleni urządzonej (ZP) 3) teren infrastruktury technicznej (IE, IT, IG, IW, IK, IC)
2.	**1ZN-ZP** **2ZN-ZP**	teren zieleni naturalnej lub zieleni urządzonej	1) teren komunikacji drogowej wewnętrznej (KR) 2) teren komunikacji pieszo-rowerowej (KP) 3) teren infrastruktury technicznej (IE, IT, IG, IW, IK, IC)
3.	**L-ZN**	teren lasu lub zieleni naturalnej	teren infrastruktury technicznej (IE, IT, IG, IW, IK)
4	**L**	teren lasu	teren infrastruktury technicznej (IE, IT, IG, IW, IK)
5.	**WS**	teren wód powierzchniowych śródlądowych	1) teren akwakultury (RA) 2) teren usług gastronomii (UG) 3) teren zieleni urządzonej (ZP) 4) teren infrastruktury technicznej (IE, IT, IG, IW, IK, IC)
6.	**KR**	teren komunikacji drogowej wewnętrznej	1) teren infrastruktury technicznej (IE, IT, IG, IW, IK, IC) 2) teren zieleni (Z)

7. Analiza skutków środowiskowych

7.1 Przewidywane zagrożenia dla środowiska, które mogą wynikać z projektowanego przeznaczenia terenu

W stosunku do aktualnego sposobu użytkowania powierzchni ziemi plan umożliwi ochronę terenu w obszarze Książańskiego Parku Krajobrazowego i jego otuliny poprzez wprowadzenie zakazu lokalizacji nowej zabudowy (dopuszcza się przebudowę istniejącego budynku gospodarczego w terenie 1MNW-UA i istniejących zabudowań usług gastronomii na terenie WS w celu podniesienia standardu architektonicznego). Plan wyklucza lokalizację nowych przedsięwzięć mogących znacząco i potencjalnie negatywnie oddziaływać na środowisko (zakazy, nie dotyczą istniejących elementów uzbrojenia terenu i infrastruktury technicznej, w tym ich przebudowy i modernizacji). Plan wprowadza zakaz budowy nowych naziemnych sieci elektroenergetycznych, które są elementem negatywnie wpływającym na krajobraz. Dla terenu parku oznaczonego symbolem ZN-ZP wprowadza się zakaz zabudowy z dopuszczeniem wyłącznie urządzeń parkowych. Plan ustala zakaz lokalizacji elementów dysharmonijnych z otoczeniem - zagospodarowania wprowadzającego w otoczeniu dysonans, nieład, konflikt, takie jak np.: wprowadzenie obiektów o agresywnej kolorystyce elewacji i dachów, nowych naziemnych sieci elektroenergetycznych, dominant architektonicznych, wież widokowych.

Wszystkie obszary i obiekty ujęte w rejestrze zabytków są objęte ochroną na podstawie przepisów odrębnych.

7.1.1 Przewidywane skutki realizacji ustaleń projektu planu dla poszczególnych komponentów środowiska

Mając na uwadze zapisy projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oraz aktualny stan zagospodarowania terenu opracowania poniżej sporządzono listę ewentualnych skutków realizacji dopuszczonych projektem planu działań dla poszczególnych ekokomponentów biorąc pod uwagę najbardziej niekorzystny z punktu widzenia ochrony środowiska przyrodniczego, ale prawdopodobny wariant zagospodarowania tego terenu.

Przeobrażenia przestrzennej struktury przyrodniczej

Tereny, objęte mpzp posiadają silne połączenia przyrodnicze z elementami regionalnego i lokalnego systemu przyrodniczego, jakim jest Książański Park Krajobrazowy i jego otulina. Poprzez wprowadzenie zakazu lokalizacji nowej zabudowy, ograniczenia linii zabudowy do istniejących obiektów, ustalenia przedmiotowego dokumentu nie będą mieć negatywnego wpływu na funkcjonowania systemu przyrodniczego Świebodzic.

Przeobrażenia powierzchni ziemi

Plan nie zakłada inwestowania umożliwiającego przeobrażenia powierzchni ziemi,

Wpływ na krajobraz kulturowy i zabytki

Obszar planu znajdują się obszar i obiekty ujęte w rejestrze zabytków wymienione w rozdziale 4.5.

Ustalenia planu uwzględniają wymagania postępowania w zakresie ochrony stanu środowiska kulturowego miasta.

Wpływ na klimat lokalny

Ustalenia projektu planu nie będą miały istotnego wpływu na lokalne warunki klimatyczne.

Skutki emisji gazów i pyłów do atmosfery

Ustalenia planu nie przyczynią się do wzrostu ilości zanieczyszczeń emitowanych do atmosfery.

Dostępność do złóż kopalin

Na terenie objętym opracowaniem nie udokumentowano złóż kopalin użytecznych.

Zagrożenie dla fauny i flory

Zmiany zagospodarowania terenu wynikłe z realizacji ustaleń projektu planu nie spowodują szkód w przyrodzie ożywionej.

Wpływ na środowisko wodne

Zmiany zagospodarowania terenu wynikłe z realizacji ustaleń projektu planu nie będą mieć wpływu na środowisko wodne.

Wpływ na jakość klimatu akustycznego

Zmiany zagospodarowania terenu wynikłe z realizacji ustaleń projektu planu nie będą mieć wpływu na jakość klimatu akustycznego.

Ryzyko wystąpienia poważnych awarii

Ustalenia planu nie przewidują wprowadzania na teren objęty opracowaniem obiektów ani materiałów mogących być potencjalną przyczyną nadzwyczajnych zagrożeń dla ludzi i środowiska.

7.1.2 Zasięg oddziaływań

Skutki realizacji ustaleń przedmiotowego dokumenty będą miały charakter lokalny. Ustalenia planu nie spowodują powstania oddziaływań transgranicznych.

7.1.3 Ocena siły i kierunków oddziaływań

Poniższa tabela różnicuje skutki ustaleń projektu planu zmieniających sposób użytkowania powierzchni w stosunku do stanu faktycznego, w zależności od:
siły i kierunku oddziaływań:

- **(+)** korzystnie wpływające na środowisko,
- **(0)** neutralne wobec środowiska
- **(-)** uciążliwe dla środowiska, w stopniu:
  - **1**/ nieznacznym
  - **2/** zauważalnym

3/ znaczącym

trwałości:

(K) krótkoterminowe

(D) długoterminowe

czasu oddziaływania:

(S) stałe

(C) chwilowe

odwracalności:

(O) odwracalne

(N) nieodwracalne

sposobu oddziaływania:

(B) bezpośrednie

(P) pośrednie

(W) wtóL-ZNe.

Ustalenia projektu planu	Komponenty środowiska							
	Powierzchnia ziemi	Krajobraz i zabytki	Wody	Powietrze i klimat	Hałas	Przyroda, różnorodność biologiczna	Ekosystemy chronione	Zasoby nat.
1MNW-UA 2MNW-UA	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
1ZN-ZP 2ZN-ZP	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
L-ZN	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
L	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
WS	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
KR	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Zapisy planu eliminujące lub ograniczające negatywne oddziaływania na środowisko:

- wymagane lokalizowanie powierzchni zielonych;
- zakaz lokalizacji nowych przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko;
- zakaz lokalizacji nowych przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko;
- gospodarka odpadami winna być trwale uregulowana na warunkach ustalonych w przepisach odrębnych;
- zakazuje się tworzenia miejsc przeznaczonych na tymczasowe magazynowanie odpadów przez prowadzącego zbieranie odpadów;

- zakazuje się składowania i unieszkodliwiania odpadów komunalnych i przemysłowych, w tym odpadów niebezpiecznych;
- zakaz wprowadzania elementów zagospodarowania dysharmonijnych z otoczeniem;
- ustala się odprowadzenie ścieków zgodnie z przepisami odrębnymi;
- nakaz uwzględniania przepisów antysmogowych;
- zakaz wprowadzenia nowej zabudowy kubaturowej;
- wprowadzenie funkcji lasów lub zieleni naturalnej na zadrzewionych terenach rolnych;
- zakaz likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych;
- zakaz wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyłączeniami, o których mowa w przepisach odrębnych;
- zakaz dokonywania zmian stosunków wodnych, jeśli nie służą ochronie przyrody lub racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
- odwołanie się do przepisów odrębnych w zakresie ochrony kulturowej i przyrodniczej.

7.2 Ocena rozwiązań projektu planu

7.2.1 Ocena ustaleń projektu planu w kontekście celów ochrony środowiska ustanowionych w innych dokumentach

W punkcie tym dokonano oceny ustaleń projektu Planu w kontekście celów ustanowionych w planach i programach ochrony środowiska, istotnych z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu.

Analizując zgodność ustaleń projektu planu z celami ekologicznymi wyrażonymi w innych dokumentach uznano komplementarność „Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Świebodzice na lata 2021 - 2024 z perspektywą do roku 2028" oraz „Prognozą Oddziaływania na Środowisko Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Świebodzice na lata 2015 - 2018 z perspektywą na lata 2019 - 2022" z celami Polityki Ekologicznej Państwa, wojewódzkiego i powiatowego programu ochrony środowiska oraz z celami odnośnych polityk i strategii krajowych i międzynarodowych. Stąd uznano, że nie zachodzi potrzeba uwzględniania w analizie innych dokumentów poza wyżej wymienionym. W punkcie niniejszym rozpatrywano, w jakim zakresie i stopniu cele sfery ekologicznej z tego dokumentu, które znajdują się w kompetencji przedmiotowego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, zostały uwzględnione podczas tworzenia projektu planu miejscowego oraz czy zostały one zapisane w sposób zapewniający ich rozwiązanie.

Zgodnie z zapisami w/w dokumentów w mpzp odzwierciedla się nadrzędny cel Programu:

„Nowoczesna gospodarka (efektywne wykorzystanie zasobów), harmonijny, zintegrowany rozwój przestrzenny oraz społeczno - gospodarczy w atrakcyjnym środowisku przyrodniczym”.

W mpzp uwzględnia się wybrane cele długoterminowe:

• „Rekultywacja gleb zdegradowanych i zdewastowanych oraz przywracanie im funkcji przyrodniczej, rekreacyjnej lub rolniczej”, realizowany w gminie poprzez następujące działania:

- monitoring stanu jakości gleby i ziemi, głównie na terenach przemysłowych i poprzemysłowych,

- identyfikacja i inwentaryzacja źródeł zanieczyszczenia oraz miejsc zanieczyszczonych oraz podejmowanie działań w celu doprowadzenia środowiska do stanu właściwego,
- prowadzenie rejestru terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi,
- kontynuacja rekultywacji miejsc zanieczyszczonych i niekorzystnie przekształconych oraz likwidacja i zagospodarowanie nieczynnych hałd i składowisk odpadów,

• „Poprawa jakości powietrza” , realizowany w gminie poprzez następujące działania:
- identyfikacja obszarów występowania przekroczeń poziomów odniesienia jakości powietrza atmosferycznego,
- realizacja postanowień Programu Ochrony Powietrza,
- prowadzenie monitorowania emisji zanieczyszczeń i jakości środowiska w tym ocena bieżąca jakości powietrza,
- modernizacja systemów grzewczych i eliminacja niskiej emisji zanieczyszczeń,
- modernizacja i hermetyzacja procesów technologicznych,
- promocja komunikacji zbiorowej,
- zwiększenie świadomości społeczeństwa o szkodliwości spalania odpadów w gospodarstwach domowych.

• „Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych” , realizowany w gminie poprzez następujące działania:
- dążenie do racjonalnego zużycia wody w gospodarstwach domowych, przemyśle i usługach,
- kontynuacja działań związanych z realizacją inwestycji dot. systemów kanalizacyjnych,
- prowadzenie monitoringu jakości wód powierzchniowych i podziemnych,
- prowadzenie działań kontrolnych mających na celu przeciwdziałanie odprowadzeniu nieoczyszczonych ścieków komunalnych do wód oraz przeciwdziałanie odprowadzeniu ścieków przemysłowych,
- kontynuacja prowadzenia programów dofinansowania do budowy przyłączy kanalizacyjnych,
- likwidacja nieszczelnych, przydomowych zbiorników bezodpływowych.

• „Udoskonalanie wprowadzonego systemu gospodarki odpadami, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju i Polityką Ekologiczną Państwa”.

• „Dokonanie oceny narażania społeczeństwa na hałas i podjęcie kroków do zmniejszenia tego zagrożenia tam, gdzie ono jest największe”, realizowany w gminie poprzez następujące działania:
- systematyczne wykonywanie podstawowych badań pomiarowych, celem określenia stanu środowiska akustycznego,
- działania zmierzające do ograniczenia wpływu hałasu przemysłowego,
- modernizacja nawierzchni dróg,
- usprawnianie organizacji ruchu drogowego,
- przestrzegania zasad strefowania w planowaniu przestrzennym, m.in. lokalizowania w sąsiedztwie przedsięwzięć o zbliżonej uciążliwości hałasu,
- budowa ścieżek rowerowych.

- „Ochrona mieszkańców przed szkodliwym oddziaływaniem pól elektromagnetycznych”. Wymiana napowietrznych linii elektroenergetycznych na kablowe w celu eliminacji ich uszkodzenia wskutek występowania ekstremalnych zjawisk pogodowych (burz, gwałtownych wiatrów, nawalnych deszczów).
- „Promocja i wspieranie wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych”, realizowany w gminie poprzez wspieranie projektów w zakresie budowy urządzeń i instalacji do wytwarzania energii odnawialnej.

7.2.2 Ocena zgodności projektowanego użytkowania i zagospodarowania terenu z uwarunkowaniami określonymi w opracowaniu ekofizjograficznym

W opracowaniu ekofizjograficznym dla miasta Świebodzice z 2024 r. teren opracowania został wskazany jako tereny chronione.

7.2.3 Ocena zachowania właściwych relacji pomiędzy terenami o różnych formach użytkowania

Strukturę funkcjonalną na terenie opracowania tworzą następujące elementy:

- tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wolnostojącej lub usług biurowych i administracji MNW-UA
- tereny zieleni urządzonej lub zieleni naturalnej (Z-ZN)
- tereny lasu (L)
- tereny lasów i zieleni naturalnej (L-ZN)
- tereny komunikacji drogowej wewnętrznej (KR)
- tereny wód powierzchniowych śródlądowych (WS)

Lokalizacja powyższych funkcji nie będzie stwarzać konfliktów w zagospodarowaniu.

7.2.4 Ocena skuteczności ochrony różnorodności biologicznej

W wyniku dopuszczonych przez plan działań roślinność pozostanie w stanie naturalnym, utrzymane zostaną istniejące aleje, ciągi piesze, szlaki turystyczne. Mogą zostać wprowadzone nowe nasadzenia roślinnością z zakazem nasadzeń ekspansywnych i wprowadzania inwazyjnych gatunków roślin obcych. Ochrona siedlisk i stanowisk przyrodniczych jest priorytetem działań w obrębie parku i jego otuliny.

7.2.5 Ocena skutków realizacji ustaleń planu dla istniejących lub planowanych form ochrony przyrody i krajobrazu

Na terenach objętych przedmiotowym planem zagospodarowania przestrzennego **występują** obiekty objęte ochroną prawną opisane w rozdziale 4. Obszar planu leży w granicach Książańskiego Parku Krajobrazowego i jego otuliny oraz jest położony w obszarze pomnika historii i obszarze rejestrowym.

7.2.6 Ocena zmian w krajobrazie

Krajobraz obszaru opracowania nadal będzie miał charakter otwarty w formie parku leśnego (z elementami urządzeń parkowych, alei) w otoczeniu gruntów rolnych i leśnych. Ustalenia projektu planu zakazują wprowadzania dominant architektonicznych, elementów dysharmonijnych, nowej zabudowy kubaturowej, nowych napowietrznych linii

elektroenergetycznych. Wprowadza się zakaz zmian w ukształtowania terenu i zmian w środowisku wodnym. Plan respektuje zasady ochrony walorów wizualnych krajobrazu.

7.2.7 Ocena wpływu ustaleń planu na ludzi w środowisku

Plan wyklucza lokalizację nowych inwestycji mogących znacząco i potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, za wyjątkiem istniejących elementów uzbrojenia terenu i infrastruktury technicznej (w tym ich przebudowy i modernizacji).

7.2.8 Sposób uwzględnienia problemów ochrony środowiska

Ustalenia planu nakazują respektowania wszystkich ograniczeń wynikających z przepisów odrębnych między innymi dotyczących gospodarki odpadami, gospodarki ściekami i odprowadzeniem wód opadowych.

.

7.3 Propozycje rozwiązań sprzyjających ochronie środowiska alternatywanych do rozwiązań planu

Alternatywą dla tych rozwiązań planistycznych jest wprowadzenie:

1) zakazu prowadzenia działalności gastronomicznej w miejscu istniejącej smażalni,
2) nakazu rozbiórki istniejących zabudowań gospodarczych,
3) nakazu skablowanie istniejących napowietrznych linii 20kV.

Jednakże, wprowadzenie tych działań nie ma istotnego wpływu na środowisko, napowietrzne linie kV zlokalizowane są na obrzeżach parku. Ta sama sytuacja dotyczy prowadzonej działalności gastronomicznej (smażalni ryb) przy zespole stawów hodowlanych.

Uznano, że projekt planu zawiera ustalenia w pełni respektujące zasady zrównoważonego rozwoju.

7.4 Informacje o dokumentach uwzględnionych przy sporządzaniu prognozy

Prognozę oddziaływania na środowisko dotyczącą przedmiotowego dokumentu sporządzono w oparciu o dokumentacje i opracowania, które wymieniono poniżej w porządku alfabetycznym. Materiały te, uzupełnione badaniami terenowymi przeprowadzonymi przez autora prognozy dostarczają informacji o środowisku w sposób wystarczający dla potrzeb niniejszej prognozy.

7.5 Propozycje dotyczące metod i częstotliwosci przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu

Przewidywane metody analizy realizacji postanowień planu pod kątem wpływu na środowisko mogą się odnosić do:

1) oddziaływania projektowanego i istniejącego zagospodarowania terenu,
2) przestrzegania ustaleń dotyczących przeznaczenia terenu, ukształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu, ustaleń dotyczących wyposażenia w infrastrukturę techniczną,

ochrony i kształtowania środowiska i ładu przestrzennego, ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków i przede wszystkim ochrony wartości przyrodniczych.

Ad 1) W zakresie oddziaływania projektowanego zagospodarowania terenu na środowisko:

- w odniesieniu do przedsięwzięć, dla których wydano decyzję o uwarunkowaniach środowiskowych, obowiązywać będzie monitoring środowiska w zakresie i metodach określonych w wydanej decyzji,
- w odniesieniu do pozostałych terenów może to być monitoring państwowy środowiska, prowadzony przez odpowiednie organy administracji państwowej, powołane do badania stanu środowiska,
- w przypadku skarg mieszkańców na uciążliwości prowadzonej działalności, analizę realizacji mpzp i badanie skażenia środowiska powinien przeprowadzić Burmistrz Miasta Świebodzice.

Ad. 2) W zakresie realizacji przestrzegania ustaleń planu powinny być okresowe przeglądy zainwestowania obszaru i realizacji planu, wykonywane przez administrację samorządową na potrzeby oceny prowadzonej polityki przestrzennej. Częstotliwość okresowych przeglądów powinna być zgodna z przepisami szczególnymi (ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym).

Inwentaryzacja przyrodnicza województwa dolnośląskiego, FULICA - Jankowski Wojciech 2004

Inwentaryzacja przyrodnicza województwa dolnośląskiego, FULICA - Jankowski Wojciech 2004

Program Ochrony Środowiska dla miasta Świebodzice na lata 2021 – 2024 z perspektywą do roku 2028

Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Świebodzice za rok 2023

Raport o stanie Gminy Świebodzice, 2023

Raport o stanie środowiska w województwie dolnośląskim w 2016 r., WIOŚ

BLACHOWSKI J., MARKOWICZ- JUDYCKA E. ZIĘBA D. – redakcja. Opracowanie ekofizjograficzne dla województwa dolnośląskiego. Zarząd Województwa Dolnośląskiego, Wojewódzkie Biuro Urbanistyczne we Wrocławiu. http://eko.wbu.wroc.pl Wrocław 2005 r.

CZERWIENIEC M. et al. Wytyczne Instytutu Rozwoju Miast wykonane na zlecenie Ministra Środowiska. Podstawy metodyczne sporządzania strategicznych ocen oddziaływania na środowisko dla potrzeb planowania przestrzennego. Kraków 2002 r.

JAGIELAK J (red), BIERNACKA M., HENSCHKE J., SOSIŃSKA A. Radiologiczny atlas Polski. PIOŚ, CELOR, PAA, Warszawa 1998 r.

KOZŁOWSKA SZCZĘSNA T, BŁAŻEJCZYK K., KRAWCZYK B. Bioklimatologia człowieka. Metody i ich zastosowanie w badaniach bioklimatu Polski. PAN, Warszawa 1997 r

MICHNIEWICZ, MROCZKOWSKA, WOJTOWIK; Mapa hydrogeologiczna Polski 1:200 000- arkusz Wałbrzych; Warszawa 1984 r.

MICHNIEWICZ, MROCZKOWSKA, WOJTOWIK; objaśnenia do mapa hydrogeologicznej Polski 1:200 000- arkusz Wałbrzych; Warszawa 1984 r.

RICHLING A. (red.). Geograficzne badania środowiska przyrodniczego. PWN Warszawa 2007 r.

SAWICKI L. Mapa geologiczna regionu dolnośląskiego z przyległymi obszarami Czech i Niemiec. 1:100 000. PIG Warszawa 1997 r.

SCHMUCK A. Rejonizacja pluwiotermiczna Dolnego Śląska. Zesz. Nauk. Wyższej Szkoły Rolniczej we Wrocławiu, Melioracja V, Nr 27, Wrocław 1960 r.

STUPNICKA E. Geologia regionalna Polski. Wydawnictwa Geologiczne, Warszawa 1997

WALCZAK – AUGUSTYNIAK M. Objaśnienia do mapy geologicznej Sudetów. Arkusz Świdnica. PIG 1992 r.

WALCZAK W. Obszar przedsudecki. PWN 1970 r.

WOŚ A. Klimat Polski. PWN Warszawa, 1999 r.

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA ŚWIEBODZICE - 2017R.

KUNKIEWICZ B. – Opracowanie ekofizjograficzne oraz prognoza oddziaływania na środowisko dotycząca projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Świebodzice – 2017r.

MARLINGA J. Prognoza oddziaływania na środowisko ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, 2004 r.

SYNOWIEC G. Opracowanie ekofizjograficzne dla miasta Świebodzice, 2015-2016

KUNKIEWICZ B. – Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe dla miasta Świebodzice, 2024.

Plan Ogólny dla obszaru Gminy Świebodzice, 2026